

Uitleg en verkondiging voor zondag 7 februari 2021

ds. Martijn van Leerdam

Inleiding: de avondklok

Vandaag zal ik er niet omheen draaien. Vandaag zal ik er geen doekjes om wikkelen. Nee, deze keer niet: vandaag zal er maar gelijk voor uitkomen.

Geliefde gemeente, beste kijkers thuis: ik moet bekennen dat ik gezondigd heb.

Omdat je tegenwoordig zomaar een jaar schorsing kunt krijgen omdat je één keer het verkeerde pilletje genomen hebt, zelfs als je een beroemde voetballer van Ajax bent, is het beter dat ik het maar meteen tegen u zeg.

Ik heb gezondigd. En wel tegen één van de coronamaatregelen. Ik heb gezondigd tegen de avondklok.

Afgelopen maandag is het gebeurd. Het was 's avonds tien uur, en het ging ongeveer zo.

Net als heel Amsterdam zat ik rustig op de bank. Ik keek naar de tv. Maar plotseling hoorde ik iets dat niet uit het tv-programma kwam. Ik hoorde muziek, en die muziek kwam ergens anders vandaan.

Ik luisterde nog eens goed, en toen realiseerde ik mij dat de muziek van buiten kwam. Het was zo luid, dat het ook in onze slaapkamers te horen moest zijn, waar mijn vrouw en dochter al op bed lagen.

Op dat moment stond ik op. Ik had een *déjà-vu*. Zoiets als dit had ik al eerder meegemaakt.

Zo'n anderhalf jaar geleden werd ik midden in de nacht gewekt, eveneens door luide muziek op straat. Toen zat er een groepje jongens in een auto bij ons voor de deur. Ik ben uit bed gestapt en heb hen vriendelijk gevraagd of het misschien wat zachter kan.

Ik had mij op een scheldkanonnade voorbereid, maar de jongens in de auto schrokken zo dat ze al weg waren voordat ik weer binnen stond.

Toen ik dat later vertelde aan een kennis die bij de politie werkt, waarschuwde hij mij. 'Dat moet je voortaan niet meer doen', drong hij aan. 'Bel de volgende keer naar ons. Want je weet maar nooit wat er gebeurt. Dit is Amsterdam. Jij bent veel te roekeloos.'

Even dacht ik daar dus aan terug, afgelopen maandag om 22:00, toen ik op het punt stond om te zondigen tegen de avondklok. Maar ik ben nu eenmaal een hardleers en eigenwijs mens. Ik wist dat ik het beter niet kon doen. Maar ik deed het toch. Ik trok mijn klompen aan, en mijn dikke winterjas.

Toen ik eenmaal buiten stond, hoorde ik even helemaal niets. Het kwam niet uit onze eigen straat. Dat had ik niet verwacht. Een ogenblik was ik gedesoriënteerd. Wat nu? Toen besloot ik dat ik aan de andere kant van ons huis moest zijn.

En jawel: aan de overkant van de weg, op zo'n 30 meter van ons huis, stond een dreunende auto geparkeerd. De muziek was zo hard, dat het bij ons binnen te horen was.

Zo rustig als op deze maandagavond had ik de weg langs ons huis nog nooit gezien. Ik kwam bijna in de verleiding om even midden op de weg stil te blijven staan. Langzaam wandelde ik naar de stilstaande auto toe.

Net voor ik helemaal overgestoken was, ging de muziek plotseling uit. Het bleef ongeveer 10 seconden stil. Ik haalde mijn schouders op en draaide mij om, om weer naar huis te gaan.

Maar toen ik drie stappen had gezet, ging de muziek weer aan.

Die jongens hebben mij vast gezien, bedacht ik mij plotseling. Ze weten dat er een avondklok geldt. Misschien denken ze dat ik van de politie ben.

Ik draaide mij weer om, naar de auto toe, en ik keek zo streng als ik kon. Hoewel ik niet geloof dat de jongens in de auto mijn gezichtsuitdrukking konden zien, want ik stond er toch nog gauw zo'n 20 meter vandaan, en het was donker bovendien. Toen ik mij dat realiseerde, stak ik mijn duim omlaag. Dat moest wel indruk maken, toch?

En jawel. Ogenblikkelijk ging de muziek weer uit.

Ik bleef nog eens tien seconden staan, tot ik mij weer omdraaide om naar huis te gaan. De muziek kwam niet meer terug.

Beste gemeente, zo kwam het dat ik deze week gezondigd heb tegen de avondklok. Ik kan alleen maar hopen dat er geen agenten meekijken naar deze dienst, en dat ik niet alsnog een boete krijg.

Slechts één ding willen

Nou goed. Eigenlijk is het natuurlijk alleen maar ijdelheid, zo'n verhaal, en zo'n gebeurtenis. Dat moet ik wel toegeven. Ik zal er niet langer over uitweiden. Eigenlijk leidt dat hele verhaal van de avondklok, en hoe ik werd afgeleid door die harde muziek, alleen maar af van de boodschap die ik u vandaag wil voorhouden.

Er zijn duizend-en-één manieren om te worden afgeleid. Maar er is maar één ding dat werkelijk belangrijk is. Eén ding, waarmee het hele leven voor ons wordt samengevat. Of je nu 36 of 96 bent, groot of klein, doof of horend, vrouw of man. Er is maar één ding dat er werkelijk toe doet.

Heb de Heer lief met hart en ziel, en met inzet van al je krachten.

Dat is de enige wet, de enige regel die er uiteindelijk toe doet. En alle andere regels en geboden, die zijn daarvan afgeleid.

Niet het vele is goed, maar het goede is veel.

Deze uitspraak, die aan Goethe toegeschreven wordt, zegt het eigenlijk allemaal.

Er zijn duizend dingen die je kan proberen goed te doen in het leven. Er zijn duizend dingen waar je je schuldig over kunt voelen. Naar anderen, naar God en naar jezelf.

Maar er is er maar één het belangrijkste van allemaal.

Als we ons daar maar eens wat beter op konden focussen met elkaar, denk ik weleens. Dan zouden al die andere regels en wetten daar wel in mee komen.

Omgaan met afleiding

Zes weken geleden was het nog maar Kerst, en in zijn kersttoespraak benadrukte koning Willem-Alexander het meningencircus van onze tijd. Elke dag heeft zijn nieuwe ophef, en zowel de sociale media als de actualiteitenrubrieken op tv varen daar uitstekend bij.

Vanzelfsprekend richt de grootste opwinding zich deze dagen op de coronacrisis en vooral de bestrijding daarvan. Het is bijzonder hoeveel negatieve meningen je daarover ziet en leest. En iedereen heeft wel een goed argument. 'Elke ketter heeft zijn letter', zeiden ze vroeger al in de kerk.

De één is boos dat er nog maar zo weinig mensen zijn gevaccineerd. De ander is boos dat je zonder vaccinatie straks niet meer naar het buitenland mag. De één is boos dat er te strenge coronamaatregelen zijn. De ander is boos dat de maatregelen zo slap worden gehandhaafd. De één is boos dat de scholen morgen weer open gaan. De ander is boos dat de scholen zo lang dicht gebleven zijn!

Er zijn zoveel vormen van onrecht, in het klein en in het groot. En overal kun je je over opwinden.

Ik wind mij op, dus ik besta: dat is de vuistregel van onze tijd.

Alles is ijdelheid, dat is wat Prediker daarvan zegt, in zijn kleine bijbelboek. Misschien bedoelt hij daarmee, dat het niet altijd zin heeft om je zo druk te maken over alles wat er gebeurt.

Wees zuiver van hart, raadt Jakobus zijn lezers aan, in zijn korte bijbelbrief. Misschien bedoelt hij daarmee, dat het de kunst is om je te concentreren op wat werkelijk belangrijk is, en je niet teveel te laten afleiden.

Eén gebod is de belangrijkste van allemaal, en al het andere vloeit daaruit voort, staat er in Deuteronomium.

Tot slot

De liefde voor God. Dat is dus waar het werkelijk om gaat. Dat is het enige gebod dat er werkelijk toe doet.

Daarmee bedoelt de bijbel niet dat wij de hele dag door moeten bidden, stil in onze achterkamertjes. Bidden is doen.

Je kunt God niet liefhebben zonder iets voor je medemens te doen. Je kunt God niet liefhebben zonder je in te zetten voor rechtvaardigheid. Je kunt God niet liefhebben zonder respect te hebben voor elkaar, en geduld te oefenen.

En om eerlijk te zijn – als ik terugkijk op mijn kleine zonde van eerder deze week, toen ik buiten kwam tijdens de avondklok, dan weet ik niet zo goed wat ik daarvan vind.

Aan de ene kant geloof ik niet dat God zich opwindt over zulke kleine overtredingen. Ik geloof eerder dat God naar je bedoelingen kijkt. Al had ik niet per sé het beste met die jongens voor.

Aan de andere kant geloof ik wel, dat ik moet leren om mezelf wat minder op te winden. Bijvoorbeeld over het geluid op straat, en het gedrag van andere mensen in de stad. Dat soort opwinding leidt alleen maar af van waar het werkelijk om gaat.

Er komt vast nog wel eens een keer dat ik 's avonds of 's nachts met overlast word geconfronteerd. Misschien doe ik er dan beter aan om die jongens er niet op aan te spreken.

Misschien neem ik de volgende keer maar een pak koekjes mee, om naar hen toe te brengen, met mijn vriendelijkste gezicht. Zodat ze wat te eten hebben met elkaar, en ze een goed gevoel krijgen bij onze buurt. En zodat ze op een speelse, geen boze manier attent worden gemaakt op hun gedrag.

Dat zou nog eens een aardige manier zijn om God lief te hebben in de praktijk.